

Onderzoek naar traject In jeugdbescherming en jeugdzorg gezin [REDACTED]

[REDACTED]

Het schrijven van dit onderzoek heeft veel te lang geduurd. Excuses daarvoor. Allereerst kwam dit enerzijds doordat ik eigenlijk weinig tijd had, maar ook doordat ik ermee worstelde om te begrijpen wat er nou gebeurd is en vooral ook hoe ik alles moest plaatsen. Te weinig tijd had misschien tot de keuze moeten leiden het verzoek van dit onderzoek niet te accepteren. Anderzijds was ik blij met het verzoek van JBOV en daarmee met de klacht van [REDACTED] omdat het een meer voorkomend probleem illustreert en omdat het goed is dat goed te bekijken, omdat het leerzaam kan zijn, ook voor anderen, een belangrijk argument van [REDACTED] om haar klacht in te dienen. Een tweede vertraging trad op door persoonlijke omstandigheden, ik was genoodzaakt werk een periode stil te leggen.

Aanleiding tot het onderzoek

[REDACTED] heeft klachten ingediend bij Jeugdbescherming Overijssel. Daarover zijn gesprekken geweest, waarna [REDACTED] niet tevreden was. De Bestuurder van JBOV, [REDACTED], heeft vervolgens aangeboden een onafhankelijk deskundige te benaderen die hopelijk kan bijdragen aan naar tevredenheid afronden.

In het eerste gesprek wat ik met [REDACTED] had noemde zij dat ze het belangrijk vindt dat Jeugdbescherming leert van de geschiedenis en daarbij heeft ze haar persoonlijke vragen en klachten destijds als volgt geformuleerd:

Ik wil graag:

- *formele erkenning en een juiste beschrijving van mijn positie enerzijds,*
- *een reactie op de 5 meest onverteerbare punten anderzijds*

Het gaat om;

- 1) het gebrek aan verantwoording nemen door Jeugdbescherming, daar waar klachtwaardige situaties voorkomen, veroorzaakt door professionals.*
- 2) de visie van Jeugdbescherming om als ouders op één lijn te komen in deze casus is irreëel, echter willens en wetens opgelegd terwijl al goed onderbouwd vastgesteld was dat het onmogelijk was. Het is Jeugdbescherming verwijtbaar dat ze in geen enkel schrijven verwoord heeft waarom het niet lukte waardoor een volstrekt verkeerd beeld is geschetst in het dossier en ingediend is bij de Rechtbank.*
- 3) het uitblijven van erkenning, aandacht en een aanpak door Jeugdbescherming voor ouderverstoting, ondanks een brief aan de klachtencommissie na een aanbeveling van deze autoriteit.*

4) een kind uit huis plaatsen bij een normaal functioneren ouder, als consequentie voor het stelselmatig weigeren om samen te werken van de andere ouder d.m.v. ondermijning, schriftelijke aanwijzingen schenden etc. is niet uit te leggen.

U heeft het over de huidige kritiek over uithuisplaatsingen en over de toekomst. Ouders die een gevaar vormen zouden uit huis geplaatst moeten worden, niet een kind, of beide ouders en mensen uit het netwerk in huis komen zodat een kind op de vertrouwde plek kan blijven.

5) de regel "mogelijke dreiging van huiselijk geweld" welke kwaad bloed jegens mij heeft gezet bij de mensen die zijn gaan verstoten en buitensluiten, mag niet aangezien er geen onderzoek naar gedaan is, en er ook geen plan voor gemaakt is. Er is niet eens een gesprek over geweest. Het riekt naar karaktermoord.

Zowel bij vele voorvallen als de huidige visie en behandeling van mijn casus ben ik veroordeeld tot het zijn van een Don Quichote, door het ontbreken van verantwoording nemen, en jaren achtereen gedwongen worden om te doen wat de Jeugdbescherming in [REDACTED] reeds als onmogelijk beschreef. Rehabilitatie lijkt mij op zijn plaats. Minimaal.

Heel bewust heb ik niet de naam van [REDACTED] genoemd aangezien het kwalijke van de situatie haar functie overstijgt. Het is veel breder dan dat. Wat komt er uit intervisie gesprekken? Welke rol speelt de leidinggevende hierin? Er is een juridische afdeling die niet weet dat "mogelijke dreiging huiselijk geweld" al die jaren onrechtmatig gebruikt is?

De teleurstelling in Jeugdbescherming is groot, dat ik als buitenstaander zo hard moet werken om misstanden aan te kaarten terwijl professionals dit hadden moeten opmerken en zich dit aan hadden moeten trekken.

[REDACTED] is hierop de uitzondering.

De actueel commotie rond what's app berichten van minister Hugo de Jonge - in een hele andere context weliswaar - is hier van toepassing. "Beter inside pissing out than outsider passing in".

Eén voorbeeld van de kafkaïaanse situatie hoe je als moeder in een hoek gesnoekerd wordt door Jeugdzorg, uit bureaucratisch perspectief, zonder oog te hebben wat ze aanricht; Je bespreekt heel bewust niet de zorgen die je hebt met je kinderen over hun vader omdat het a) niet leeftijdsadequaat is, b) je geen loyaliteitsconflict wil veroorzaken.

Jeugdbescherming vraagt je het hemd van het lijf en stuurt je zorgen zwart op wit naar je kinderen toe per post. En dan ligt alles op straat en krijg je te horen dat er sprake is van een vechtscheiding waar kinderen in betrokken worden.....

Contact opnemen met onafhankelijke derden die een zorgplicht hebben en zorgen wilden bespreken bleef uit. Te bizar voor woorden en niet volgens de verplichting in het Jeugdrecht om aan waarheidsvinding te doen.

Werkwijze

Om de klacht te kunnen beoordelen, heb ik getracht te achterhalen en begrijpen wat er vooraf is gegaan. De geschiedenis van voordat JBOV betrokken is geraakt en waar uiteindelijk ook de klacht uit voortkomt nadat JBOV betrokken raakte is er één van vele jaren. Het is een geschiedenis van problemen in het oorspronkelijk gezin, vervolgens in de fase van en na de scheiding, dan in de fase dat [REDACTED] een nieuwe partner krijgt en tenslotte in de fase dat er allerlei vormen van hulp waren. Deels is er overlap tussen de fases.

In mijn onderzoek heb ik niet gevonden wat nu precies de oorzaak is van de problemen waarvoor uiteindelijk hulp is gezocht. Ik kan daar hypothesen over formuleren, maar dat doet niemand recht. Het is lang geleden en complex en vader, de [REDACTED] is inmiddels overleden en kan zijn deel van het verhaal niet meer doen. De problemen in de opvoeding hebben uiteindelijk geleid tot hulp, nadat mevrouw hier zelf al langer op had aangedrongen en de hulp is een lang traject geworden inclusief een maatregel door de rechter.

Ik wil hier direct al wat zeggen over het begrip hypothesen wat ik hier noem. Hypothesen kunnen al snel door mensen als waarheden beleefd worden. Omdat ik die waarheid niet zal kunnen vinden ga ik geen hypothesen noemen. Naar de hulpverleningsgeschiedenis kijkend denk ik dat er te vaak hypothesen die door hulpverleners en door medewerkers van Raad en JBOV in hun hoofd geformuleerd zijn als waarheid zijn gebracht. Dat is niet bijzonder voor deze hulpverleners, het is een veel voorkomend verschijnsel. Als hulpverleners niet voorzichtig genoeg zijn met hun feitenrelas en met hun interpretaties daarvan en vervolgens met de adviezen die ze daarbij geven worden er heel vaak zaken gezegd, gedaan, of toegezegd die later niet blijken te kloppen, of die niet waargemaakt kunnen worden. Als daarvoor geen erkenning gegeven wordt kan escalatie het gevolg zijn, escalatie in zorgzwaarte, maar ook in interactie tussen bijvoorbeeld hulpverleners, of jeugdbeschermers en ouders en tussen jeugdbeschermers en hulpverleners. Dit wordt ook wel complex dynamische systeeminteractie genoemd. Een eenvoudig en veel gezien voorbeeld van complex dynamische systeeminteractie is hoe de situatie tussen een ouder en bijvoorbeeld een jeugdbeschermers kan verlopen. De ouder vertrouwt de jeugdbeschermers (nog) niet en durft (nog) niet volledig open te zijn, de jeugdbeschermers vertrouwt het verhaal vervolgens niet, wordt scherper en wat dwingender, de ouder gaat daarop verder in wantrouwen en stil verzet etc etc.

Op basis van alle informatie die [REDACTED] vanuit de zorg en begeleiding en met haar zorg al verzameld en geordend had, gesprekken met haar en haar partner, nadere informatie van JBOV en gesprek met Bo maakte ik een tijdlijn. Het was veel werk, maar ik kon dankbaar gebruik maken van haar voorwerk.

Tijdlijn

De eerste tijdlijn die ik maakte besloeg 15 pagina's. Hij liep van geboorte van [REDACTED]. De relevante zaken daaruit breng ik hieronder.

- Al voor de geboorte van [REDACTED] zijn er echtelijke problemen. Vader en moeder gaan uit elkaar, vinden elkaar toch weer maar 2 dagen de geboorte van [REDACTED] gaat vader toch weer uit huis.
- Vanaf dat begin kunnen we lezen dat er de voortdurende zorg en discussie is over te veel regels bij moeder en te weinig bij vader. Daarbij heeft vader een drankprobleem wat geregeld als zorgelijk voor hem en voor de kinderen genoemd wordt. Die zorgen en discussie, maar ook de zorgzaamheid daarbij gaan eigenlijk door tot vader overlijdt. Verder dan verschil van inzicht komt het niet en er zijn langdurig en geregeld conflicten over. Familie van moeders zijde steunt het verhaal van vader. Het gaat door de jaren heen steeds in termen van beschuldiging en wie gelijk heeft. Pogingen om elkaar te begrijpen, om een middenweg te zoeken, of er op andere manier uit te komen zijn er niet of mislukken heel snel, ook als er hulp wordt ingezet.
- Tot [REDACTED] ging het ouderschap harmonieus. Er zijn zeker zorgen, maar er is hierover nog geen conflict. De zorgen gaan over de gevolgen van alcoholgebruik. Waar ligt de grens, of de overgang

tussen enerzijds de ander vrijlaten in de manier van opvoeden en anderzijds verwaarlozing die onverantwoord is en waar hulp bij nodig is?

- Moeder dringt al snel via de huisarts aan op hulp en meldt daar haar zorgen [REDACTED], wat uiteindelijk in [REDACTED] leidt tot doorverwijzing naar Bureau Jeugd en Gezin
- De kinderen wonen deels bij vader en deels bij moeder.
- In [REDACTED] na [REDACTED] jaar relatie gaan moeder en haar nieuwe partner samenwonen
- Rond [REDACTED] is er spanning in de nieuwe relatie, wat 1x in bijzijn van de kinderen en 2x met geweld gepaard ging. Moeder is vertrokken met de kinderen en heeft aangifte gedaan. Dit heeft geleid tot een veroordeling en omdat partner zijn VOG hierdoor verloor ook tot ontslag (met regeling) bij zijn werk. Excuses van de partner van moeder aan de [REDACTED] werden door hem geaccepteerd.
- [REDACTED]. Na de keer huiselijk geweld waar de kinderen getuige van waren is [REDACTED] met de kinderen naar Accare gegaan, naar een systeemtherapeut, met de vraag of er schadelijke gevolgen waren en wat er evt aan zorg nodig was. Er werden geen schadelijke gevolgen geconstateerd.
- De beide partners hebben elkaar weer gevonden. Gingen beide in therapie en de relatie is nu al jaren goed, waarbij meneer heeft aangegeven blij te zijn dat mevrouw aangifte heeft gedaan, omdat hem dit over een streep heeft geholpen.
- Het voorval en de afwikkeling waren in de familie en later ook bij vader redenen om de relatie van moeder af te wijzen en de kinderen te zeggen dat ze niet bij moeder moesten wonen. Ik kom ook tegen dat gezegd zou zijn dat moeder dus voor haar partner koos en niet voor de kinderen. De familie wilde niet meewerken aan familiegesprekken.
- Als de [REDACTED] [REDACTED] een app stuurt met de boodschap [REDACTED] woont nu hier” en als [REDACTED] (naar de beleving van [REDACTED] bewust door vader gestimuleerd, waar SWT getuige van is), ontstaat een conflict. SWT was ingezet via school, omdat [REDACTED] vastliep.
- In [REDACTED] is zowel bij vader als bij moeder IOG gestart. Zonder succes.
- In [REDACTED] zijn er problemen met [REDACTED] (oa drankgebruik). Zij gaat/mag dan in een pleeggezin wonen. Wil dat zelf ook, want wil rust.
- [REDACTED] ONS en Kind uit de Knel en omdat niemand daar echt aan wil meewerken (vader gelooft er niet in en moeder denkt dat vader niet zal meewerken) volgt er melding voor een drangtraject bij JBOV.
- [REDACTED]. Mede op (langdurig) aandringen van moeder wordt door SWT melding bij de Raad gedaan en volgt OTS voor beide kinderen. In het rapport is te lezen dat Trias en SWT zich zorgen maken, moeder over drank bij vader, vader over situatie met stiefvader en angsten van [REDACTED]. De conclusies van de Raad zijn met veel overtuiging gebracht, maar berusten veelal op meningen en elkaar soms tegensprekende verhalen van verschillende personen, zonder een voorbehoud of de te nemen maatregel dan ook tot verbetering zou leiden. Uitspraak rechter is OTS voor [REDACTED] kinderen en [REDACTED] direct uit huis, met [REDACTED] aanzien of het beter wordt. Moeder, [REDACTED], is akkoord met plaatsing van [REDACTED] in een pleeggezin.
- Maart [REDACTED] ziet JBOV de situatie voor [REDACTED] bij vader als onveilig en plaatst hem in pleeggezin. Wat niet in stukken staat, maar wat [REDACTED] vertelt is dat hij door 1 bekende en 2 onbekende jeugdbeschermers onverwacht uit school geplukt is om naar een pleeggezin te gaan. Het belangrijkste argument waarom [REDACTED] niet bij moeder kan wonen lijken de zorgen van haar familie te zijn. Een andere onderbouwing heb ik niet gevonden en m.n. ook een weging van kansen op verbetering, of juist ook op schade door de uithuisplaatsing ontbreekt.
- November hoort moeder van [REDACTED] dat hij nooit meer bij moeder mag wonen. Zij wist dat niet en niet waarom. Mevrouw vraagt opheldering, krijgt antwoord dat het goed is daar een keer over te spreken. Ze vraagt dan ook waarom geweld van partner van [REDACTED] geleden in het rapport van JBOV zwaar weegt bij het advies dat [REDACTED] niet bij haar mag wonen. GI geeft in deze tijd aan niet te weten wat te moeten met de situatie tussen beide ouders, maar stelt wel allerlei eisen aan wat ouders anders moeten doen. Het lijken niet goed onderbouwde eisen, waarover mevrouw dan vervolgens klachten uit, waarop JBOV haar handelen verdedigt.

- Het geweld van jaren eerder van de [REDACTED], de partner van [REDACTED], komt als risicofactor diverse keren terug lang na de gebeurtenissen. Dat mevrouw destijds direct zeer krachtig heeft ingegrepen met aangifte, iets wat slachtoffers zelden tot nooit doen, en de behandeling die daarna volgde werd elke keer niet meegenomen.
- De eerste voogd deed vanuit de kennis dat gemiddeld pas na minstens 20-30 keer geweld aangifte gedaan wordt de aanname dat dat nu ook zo zou zijn geweest, voorbijgaand aan de informatie die [REDACTED] bood. De [REDACTED] deed het voorstel dat er overleg zou worden met de huisarts van [REDACTED], of met zijn reclasseringsambtenaar. Dit is niet gebeurd. Volgens [REDACTED] en de [REDACTED] was er dus geen risico van geweld en het verbaast hun dat als JBOV meende dat dat risico er wel was dat dan de kinderen van de [REDACTED] niet beschermd moesten worden. Over deze bredere context heb ik in dossiers niks terug gevonden
- [REDACTED] in dossier JBOV lees ik over acties om te werken aan weer wonen bij moeder.
- Moeder dient klacht in bij Timon over advies niet bij haar te mogen wonen. Timon ([REDACTED]) erkent dat onveiligheid niet is gezien, maar wel benoemd en dat het wel zo aan JBOV is doorgegeven vanuit het onderzoek. Timon erkent dat dat niet had gemoeten. Ik lees niet dat Timon excuses maakt voor de gevolgen. Hertelacties zijn niet gevolgd.
- (NB [REDACTED]: moeder heeft veel moeten doen om de erkende fouten door Timon gemaakt op papier te krijgen (oa via de Klachtencommissie jeugd Midden-Nederland) en krijgt later van de bestuurssecretaris van Timon te horen dat ze juridische stappen ondernemen als mevrouw haar verhaal zou publiceren)
- Oktober [REDACTED] toch weer plaatsing bij moeder. De argumentatie hieronder heb ik niet kunnen vinden. [REDACTED] geeft aan dat dit was, omdat er nergens plek was. Over geweldsrisico wat eerder een van de argumenten was om niet bij moeder te kunnen wonen werd nooit meer gesproken.
- Maart [REDACTED] spoed-UHP, crisisplaatsing Uitwijk Trias. Werd een jaar met veel ellende en achteruitgang.
- Veel klachten van moeder, allerlei maatregelen, maar goede uitleg vanuit Trias ontbreekt. Moeder klaagt over allerlei gedragingen waar geen controle op is bij Trias, terwijl die gedragingen nu juist reden waren van de UHP. Daar komen verdedigende antwoorden op, maar nergens lees ik dat iemand het gedrag begrijpt, of dat er aandacht is voor [REDACTED], of dat er erkend wordt dat men niet weet hoe het anders zou moeten. [REDACTED] beleefde dit als heel nare periode. [REDACTED], bestuurder van Trias, erkent dat de klachten van moeder hebben bijgedragen aan vervolgens pogingen tot betere ontwikkeling bij Trias.
- Begin [REDACTED] machtiging gesloten plaatsing. Dan 6 maanden gesloten plaatsing na eerst maand overbrugging bij Jarabee. [REDACTED] heeft alleen aan gesloten plaatsing goede herinneringen, 'die jongens waren er voor je'.
- Augustus [REDACTED] ter overbrugging naar BW bij moeder. Gaf ook weer spanning.
- 1 [REDACTED]. De Raad voor de Kinderbescherming stuurt [REDACTED] een mail haar vragen opgepakt hebben en oa weer geregeld overleg zullen hebben met een cliëntenberaad om zo beter op de hoogte te blijven van ervaringen in jeugdhulpverlening en in jeugdbescherming. Ze pakken dit als generiek thema op en niet voor de zaak van [REDACTED] individueel en geven aan jeugdbescherming en jeugdhulpverlening niet ter verantwoording te kunnen roepen bij fouten of zwaktes. "Elke organisatie heeft zijn eigen verantwoordelijkheid".
- [REDACTED] is er een gesprek geweest van [REDACTED] met de [REDACTED]. [REDACTED] stuurt hierover een verslag wat de [REDACTED] niet wilde schrijven, omdat hij een informeel gesprek wil. Ze noemt hierin 5 hoofdklachten. Ze zijn voor mij soms wat verwarrend, maar begrijpelijk en invoelbaar geschreven. Mevrouw noemt 5 'onverteerbare punten':
 1. Mevrouw meent dat JBOV ook verantwoordelijk is voor wat bij anderen misging. De [REDACTED] reageert dat elke organisatie zelf verantwoordelijk is en dat JBOV dus geen verantwoordelijkheid kan nemen voor wat andere organisaties deden.

2. Mevrouw wijst op de benadering dat ouders op 1 lijn moeten komen, terwijl dat niet haalbaar is, wetend en erkend dat met vader niet te werken is en dan toch blijven dwingen tot samenwerken. Dit heeft geleid tot verkeerd beeld naar rechtbank
 3. Mevrouw vraagt om erkenning van begrip ouderverstoting. [REDACTED] licht toe dat JB nog lerend is m.b.t. het thema van 'ouderverstoting' en dat de vraag is of dit echt op te lossen is.
 4. Kennelijk komt er op kritiek van moeder over UHP vanuit/bij normaal functionerende ouder de reactie dat nu steeds meer gekeken wordt of ouder niet weg moet
 5. De beschuldiging van dreigend huiselijk geweld. Hierop lees ik geen reactie van [REDACTED]
- Hierna volgt hierover nog een briefwisseling die eindigt met het aanbod om onafhankelijk onderzoek te laten doen.
 - Tenslotte zijn er nog klachtbrieven naar de klachtencommissie jeugd Midden Nederland en naar de ombudsman en hun reacties.

Beschouwing, puntsgewijs

1. De gezins- en ook de familiesituatie was al een paar jaar ingewikkeld. Dit was voordat er zorg werd ingeschakeld, toen er zorg werd ingeschakeld en vervolgens ook in de fase dat Raad en JBOV werden ingeschakeld. Ook zonder jeugdzorg en betrekken van Raad en JBOV was er al sprake van complexe dynamische systeeminteracties, maar dus binnen de familie. Dat is niet vreemd en veel voorkomend, maar onderling kwam men er niet uit en ook de ingezette hulp hielp hier niet bij. Waarschijnlijk/mogelijk droeg de hulp zelfs bij aan verergering, de complexe interacties werden nog complexer. Forceren tot gesprek (o.a. ONS) zonder eerst te begrijpen waarom het gesprek niet loopt leidt vaak tot verharding. Het is de vraag wat had kunnen helpen. Veel zorgorganisaties in dit domein hebben niet de expertise om dit te herkennen en samen met de familie in betere banen te leiden en ze zijn zich vaak ook niet bewust dat het anders moet en misschien ook kan. Ik zeg misschien omdat er geen 100% garantie is. Anno 2025 is er in het hele jeugdhulpveld meer kennis en bewustzijn dan destijds en wordt verder ontwikkeld om ook in dit soort zaken beter worden. Het gezin had elders bijvoorbeeld al een orthopedagoog kunnen treffen die een andere analyse had gedaan en die dit al wel wist, waarna het mogelijk dan anders gelopen was, echter dit zou toeval geweest zijn, want dat zou een voorloper geweest zijn.
2. De mishandeling van partner naar [REDACTED] speelt in rapportages, afwegingen en beslissingen voortdurend een belangrijke rol. Ongetwijfeld hebben deze (2-malige) gebeurtenissen impact gehad op de kinderen en op anderen, maar de ook jaren later steeds terugkerende benadrukking hiervan en het aandragen ervan als risicofactor zonder ook de nadrukkelijk beschermende factoren te noemen is niet begrijpelijk en m.i. onterecht. Mevrouw heeft direct aangifte gedaan en is met de kinderen vertrokken. Dit mag als heel bijzonder en krachtig benoemd worden, want dat lukt slachtoffers zelden, terwijl inmiddels bekend is dat snelle aangifte heel belangrijk is. Daarnaast heeft [REDACTED] nadat de kinderen getuige waren geweest van geweld hiervoor hulp gezocht en gevonden bij Accare. De beide partners hebben therapie gezocht. Deze 3 positieve aspecten, snelle aangifte en zoeken van therapie, komen bij herhaling niet terug in de afweging van gevaar door raadsonderzoekers, jeugdbescherming en hulpverlening. Het benoemen van de risicofactoren is terecht, maar het waarschijnlijk niet herkennen en vervolgens dus niet benoemen en wege van de beschermende factoren is heel spijtig. Ook is nergens te zien of en hoe er door hulpverleners/jeugdbeschermers die kennelijk steeds wel ongerust waren over geweld in het verleden werk is gemaakt van herstel of traumatherapie voor de kinderen en het nieuw samengestelde gezin. Het verleden is dus voortdurend benoemd als risicofactor en keuzes zijn daarop gebaseerd, terwijl die risicofactor eigenlijk krachtig door mevrouw weggenomen was en er niks gedaan is aan herstel, wat men kennelijk nodig achtte. Ook familie van moeder en kinderen kon de mishandeling mede hierdoor voortdurend als risico blijven aandragen en naar de kinderen uitdragen. Ook als we ervan uitgaan dat dit goedbedoeld was, heeft het veel negatieve impact gehad. Het geweld uit het verleden had

een veel minder zware rol moeten en kunnen spelen en het krachtig ingrijpen door [REDACTED] een veel zwaardere, ook in uitleg naar familie. Tekort schietende analyse en waarschijnlijk ook het niet bewust zijn van juist de waarde van de krachtige reactie van mevrouw ligt hieraan ten grondslag. Voortschrijdende kennis en inzichten zouden dit nu waarschijnlijk anders hebben doen lopen.

3. Het conflict tussen moeder en vader heeft zoals gezegd jarenlang bestaan. Zelf kwamen ze hier niet uit. Geboden hulp werkte niet en werd na verloop van tijd niet geaccepteerd. Ouders bleven elkaar bestrijden op elkaars verhaal in een uitzichtloze strijd over het gelijk. Ook familie speelde hierin een rol. Zie onder 1. Mogelijk had een betere analyse van de situatie tot een ander advies kunnen leiden. Nu hebben hulp en bescherming onbedoeld vooral verder geëscaleerd, met steeds verwijzingen als gevolg, die ook weer niet echt hielpen, omdat daar op hetzelfde pad werd voortgegaan.

Overigens noemen vader en moeder beide niet te twifelen aan elkaars liefde voor de kinderen. Dit is een belangrijke positieve kracht, die ik in wegingen niet, of niet met voldoende impact ben tegen gekomen. Of de waardering over en weer in hulpverlening destijds aan bod kwam en voldoende aan bod kwam, of dat de aandacht vooral uitging naar wat er feitelijk en in communicatie niet goed ging weet ik niet. Mogelijk had dat meer aandacht kunnen krijgen om escalatie te doorbreken.

4. Het raadsrapport van [REDACTED] beschrijft de geschiedenis en beoordeelt gedrag en emoties van de kinderen op dat moment als zorgelijk en adviseert een OTS voor beide en uithuisplaatsing voor [REDACTED]. Met de kennis van 2024 lees ik dit als een besluit op basis van 'eindgedrag'. Sinds enige tijd gebruiken we dit begrip. Eindgedrag is het gedrag en de emoties die op dat moment gezien worden zonder goed rekening te houden met hoe dat gedrag en die emoties in de tijd zijn ontstaan. Als geen rekening wordt gehouden met de ontstaansgeschiedenis is de kans groot op een niet werkzaam en vaak aan escalatie bijdragend advies. Ook hier is een advies gegeven wat in wezen weer een escalatie was, zoals hierboven beschreven. De rechter besloot conform advies. Ook de rechter heeft geen aandacht gehad, of gevraagd voor de ontstaansgeschiedenis, waarmee een mogelijk andere oplossing mogelijk was geweest.

Overigens heeft moeder zelf vaak aangedrongen op melding bij de Raad, vanwege haar zorgen. Zij heeft zich niet gerealiseerd en kon ook niet weten dat dit potentieel een stap kon zijn in verdere escalatie.

De Raad heeft in februari [REDACTED] aangegeven de geschiedenis in de teams als les mee te nemen, m.n. op het punt van beter samenwerken en informatie benutten. [REDACTED] heeft dit als erkenning ervaren naar zichzelf, waarbij het idee dat dit anderen in de toekomst kan helpen haar sterkt. Dit is een ervaring die aansluit bij wat we weten van slachtoffers van verkeerd uitgedacht beleid: ze voelen zich gesteund en kunnen eventueel vergeven als er werkelijke erkenning komt. En het idee met hun verhaal anderen in de toekomst geholpen te hebben sterkt mensen.

5. In [REDACTED] wordt ook [REDACTED] uithuisgeplaatst. Dit gebeurt met spoed en [REDACTED] wordt zonder aankondiging van school weggehaald en naar pleeggezin gebracht. Dit gebeurt op basis van de conclusie van JBOv dat samenwerking met de vader, waar [REDACTED] verblijft, niet mogelijk is. Argumenten waarom [REDACTED] niet bij moeder zou kunnen verblijven worden niet genoemd (verzoek machtiging uithuisplaatsing, maart [REDACTED]) maar moeder gaat akkoord. Zij vindt het verschrikkelijk, maar ziet geen andere mogelijkheden.

In diezelfde tijd brengt Timon een rapport uit dat [REDACTED] nooit meer thuis kan gaan wonen. Ook bij deze beoordeling zijn moeder en partner nooit gesproken. De spoed uithuisplaatsing is m.i. onvoldoende doordacht. Elke uithuisplaatsing is potentieel ook schadelijk. Alleen daarom al moet er zeer gedegen onderzoek en afgewogen worden. Dat is niet gebeurd, of is niet terug te vinden. Alleen in uitzonderingssituatie, dreiging van extreem en acuut gevaar, mag tot spoed uithuisplaatsing worden overgegaan. Dat uithuisplaatsing ook meer kwaad kan doen dan

goed wordt de laatste jaren steeds duidelijker en de risico's worden dan ook steeds vaker en beter afgewogen

6. In dezelfde tijd speelde dus de conclusie van Timon dat [REDACTED] nooit meer naar huis zou mogen. Een conclusie die nooit formeel gedeeld is met mevrouw, maar die ze van haar [REDACTED] hoorde. Als mevrouw daarover een klacht indient erkent Timon dat ze nooit onderzoek deden met moeder samen. De erkenning gaat niet gepaard met excuses voor de gevolgen. Een advies van deze grootte en met potentieel enorm grote gevolgen mag naar mijn mening nooit gegeven worden op basis van een 'onderzoek' zoals dat hier plaats gevonden heeft. [REDACTED] heeft zich beklagd over de communicatie over het advies, maar had zich zeker ook mogen beklagen over hoe dit advies tot stand is gekomen. De erkenning die geboden is ging niet met excuses gepaard. De jeugdsector is niet goed in doorleefde erkenning van fouten of van zaken die niet gelopen zijn zoals gehoopt. Niet doorleefde erkenning leidt vaak ook niet tot gevoelde erkenning en dan tot verharding. Dat is in het traject van [REDACTED] en haar gezin op een aantal momenten gebeurd.
 7. Mevrouw heeft dus de conclusie van Timon noch van JBOV ooit gehoord. Ze hoorde hem van haar [REDACTED] en hij bleek waar. Zij leefde dus in de veronderstelling dat gewerkt is vanuit de visie dat [REDACTED] niet naar huis mocht, maar ondertussen werkte JBOV al snel aan terugplaatsing naar huis, waarvoor de Raad toestemming geeft. Veel miscommunicatie dus. Ondertussen lees ik niet hoe beoordeeld is dat terugplaatsing succesvol kan zijn en dat en hoe gewerkt wordt aan condities bij moeder en [REDACTED] en partner van moeder hoe terugplaatsing succesvol kan gaan zijn.
 8. Op meerdere momenten in het traject, ook naar JBOV, benoemt [REDACTED] een gebrek aan empathie te ervaren. Ik herken dat op veel plaatsen waar zij dit ook met andere organisaties benoemt en een aantal keren ook in reacties. Het gaat hier om voor ouders en kinderen zeer ingrijpende situaties. M.i. moeten we juist daar in de zorg zeer zorgvuldig en met compassie handelen. Vergissingen en fouten mogen voorkomen en worden een aantal keren in dit traject wel erkend, maar met een attitude van 'als ik erkend heb is het klaar'. 'Grappig' voorbeeld is dat bij een klacht (bij een betrokken jeugdzorgorganisatie) over gebrek aan empathie en over vinkjescultuur en bureaucratie [REDACTED] het antwoord krijgt dat ze niet met de directeur kan spreken, want dat is niet volgens het protocol. De manager met wie mevrouw de mailwisseling voert geeft hier een voorbeeld van managen naar de regels i.p. van naar de bedoeling.. Reacties op deze formele manier, waarvan de intenties goed zijn, zijn sociaal gewoon onhandig en dragen bij aan escalatie vanuit de dynamische interactie.
 9. [REDACTED] wordt met spoedhuisplaatsing bij Trias geplaatst. Ik kan slechts vinden dat zijn moeilijke gedrag hiertoe de aanleiding was en dat plaatsing dus het antwoord moest zijn. Er is geen verklarende analyse: hoe is het gedrag van [REDACTED] in én met zijn context te begrijpen, hoe kunnen we hem vanuit die kennis helpen en hoe is de plaatsing bij Trias daarin een goede stap. Ik lees en hoor niet dat [REDACTED] dit destijds als tekortkoming heeft ervaren, wel is zij al snel ontevreden over hoe [REDACTED] met zijn moeilijke gedrag verder kan gaan en niet gestopt wordt. Daarover beklagt ze zich bij Trias. Hier komen allerlei verdedigende antwoorden op, maar uiteindelijk ook de erkenning dat haar klagen tot verbetering heeft geleid. [REDACTED] heeft deze periode als de naaste in zijn zorgcarrière ervaren. Ik kom niet tegen dat JBOV een meewerkende en ook sturende rol had willen nemen of genomen heeft. Daarvan kun je zeggen dat JBOV dat wellicht ook niet kon waarmaken, maar er ligt m.i. wel een verantwoordelijkheid en dan dus wellicht een ontwikkelpunt, bijvoorbeeld door veel meer samen met ouders, kinderen en zorg vanuit één degelijke verklarende analyse te werken.
- Ik schrijf dat mevrouw het ontbreken van een Verklarende Analyse niet als tekortkoming heeft ervaren. Dat kan natuurlijk ook niet, want zij is niet bekend met het begrip en met de gewenste kwaliteit en inhoud ervan. Zij vaart op wat de professionals om haar heen haar bieden. In die tijd was ook in de jeugdbescherming het begrip Verklarende Analyse nog niet gebruikelijk. De jeugdbescherming was landelijk hier nog niet mee bezig, omdat men nog niet het inzicht had dat

de analyses echt veel beter kunnen. Als zij wel deze kennis van zaken had gehad, had ze hierover zeker ook vragen kunnen stellen. [REDACTED] heeft wel haar verbazing, zorgen en uiteindelijk klachten over de situatie op de groep van trias gedeeld. Voor [REDACTED] heeft dat geen verschil gemaakt. Trias meent dat er hierdoor wel veranderingen zijn doorgevoerd die nieuwe kinderen beter helpen.

10. Begin 2021 volgt een machtiging gesloten plaatsing. [REDACTED] wordt na overbrugging bij Jarabee geplaatst bij Pluryn, naar eigen zeggen zijn beste plek, omdat groepsleiding betrokken was bij hem als persoon. Hij voelde werkelijke aandacht en zorg. De overplaatsing is weer op basis van eindgedrag, het steeds moeilijker gedrag wat hij bij Trias liet zien. Dat gedrag is destijds geduid als probleem van [REDACTED]. Zo werd in die tijd en vaak ook nu nog met dergelijke situaties omgegaan. Ik wil toch echter, met kennis van nu over kinderen die in gesloten zorg komen, de conclusie trekken dat het 'probleemgedrag' van [REDACTED] net als dat van andere kinderen in gesloten zorg minstens deels en vaker bijna geheel veroorzaakt is in zwakke en soms beschadigende zorg en dus ook een probleem is van de zorg.
11. In een mail van februari [REDACTED] geeft de Raad aan de ervaringen in de hulp en met de jeugdbescherming meeneemt in toekomstig beleid, maar dat het niet haar verantwoordelijkheid is andere organisaties te wijzen op mogelijke tekorten. Dit is ieders eigen verantwoordelijkheid. Zie mijn beschouwing hierop onder 12 in het eerste punt.
12. 2 [REDACTED] was er gesprek tussen [REDACTED] en de [REDACTED]. Een aantal van haar pijnpunten is hierboven al genoemd.
 - De [REDACTED] geeft aan geen zeggenschap te hebben in wat elders gebeurt. Is de ene zorgaanbieder, of jeugdbeschermingsorganisatie mede verantwoordelijk voor wat bij de andere gebeurt? Met elkaar vormen partijen een netwerk. Als netwerk werk je aan de totale kwaliteit. Als jij niet adequate informatie levert aan een partij naar wie je verwijst ben je medeverantwoordelijk voor wat daar gebeurt. Als ontvangende organisatie ben je in een netwerk ook verantwoordelijk naar de verwijzer te benoemen dat ontvangen informatie niet goed genoeg is. Als we dat niet doen, blijft de verwijzende partij onnodig zwak werk leveren. Maar ook, als die ontvangende partij eigenlijk niet de zorg kan bieden waarvoor jij verwijst, dan heb je daar ook een rol in. Zoals ik het nu meekrijg is die verantwoordelijkheid niet genomen, maar deed ook de Raad dat niet en wellicht anderen ook niet. Het is geen gebruik in de keten elkaar te wijzen op verbetermogelijkheden.
 - [REDACTED] geeft aan dat afspraken door JBOv ondanks bezwaren voortdurend onder schooltijd gemaakt werden. Het verzuim van [REDACTED] leidde bijna tot een proces verbaal. Ik kan niet oordelen over de frequentie en duur van schoolverzuim door dergelijke afspraken en hoe dat zich bijvoorbeeld verhield tot ander verzuim. Het is voor jeugdbeschermers ondoenlijk alleen met jongeren buiten schooltijd te praten, maar zeker voor kwetsbare jongeren en hun ouders verdient dit alle aandacht om gesprekken zoveel mogelijk op passende tijden te laten plaatsvinden en in ieder geval ook in goede afstemming met de scholen.
 - Mevrouw wijst erop dat geforceerd praten tussen ouders die dat niet kunnen tot verkeerde beelden kan leiden. Hierover heb ik onder 1 al een en ander gezegd.
 - Er was inzichtverschil tussen [REDACTED] en de [REDACTED] over het begrip ouderverstoting. Ouderverstoting is een begrip waar veel en ook veel onterecht mee geschermd wordt. Het feit dat er binnen één organisatie, maar ook binnen het geheel van de zorg verschillend wordt omgegaan moet getracht worden te voorkomen, maar is dat nooit helemaal. De voorzichtigheid waarmee [REDACTED] met het begrip omgaat herken ik en vind ik gerechtvaardigd. Er valt aanvullend wel wat te zeggen. De manier waarop gesprek tussen ouders geforceerd wordt (zie 1) kan bijdragen aan escalatie en heeft dat hier wellicht ook gedaan. In ieder geval heeft het niet geholpen. In een dergelijke door hulp mee veroorzaakte escalatie, kan een ouder gaan verstoten of een ouder gaan menen dat dat speelt.

- [REDACTED] haalt nogmaals aan dat zij veel last heeft gehad en wellicht nog heeft van het steeds weer terugkerende “mogelijke dreiging van lichamelijk geweld”. Onder 2 heb ik daar al op gereflecteerd. Ik ben van mening dat er onterecht te lang verkeerd en met verkeerde keuzes mede als gevolg hiervan aandacht is gebleven voor dit onderwerp en dat het onterecht steeds weer is ingebracht zonder 1. te onderzoeken of het risico nog actueel is en zonder 2. rekening te houden met hoe [REDACTED] en haar partner hier zelf mee zijn omgegaan en 3. zonder het gezin snel adequate hulp aan te bieden om met het gebeurde goed om te kunnen gaan.
13. De [REDACTED] reageert op de brief/het verslag van [REDACTED]. Hij schrijft te herhalen wat de problemen in de sector zijn, dat elke zaak anders is, dat de sector aan het begin staat van nieuwe ontwikkelingen en over marktwerking. Voor mijn beschouwing sluit ik weer aan bij wat ik onder 8 al schreef. Ik denk dat hier een gemiste kans is. Er is dit gezin heel veel overkomen. Ook als zorg en bescherming daar geen rol in hebben gehad, verdient dat compassie naar een ouder. Echter, zorg en bescherming hebben hier wel een rol in gehad. Ik denk dat het goed was geweest daar expliciet en met compassie aandacht voor te hebben.

Conclusie en advies

[REDACTED] en de [REDACTED] begonnen een gezin en kregen kinderen, waarvan ze over en weer gezien en gezegd hebben dat de ander goed was voor de kinderen. Ze zijn elkaar echter kwijt geraakt en er zijn veel problemen ontstaan, waar ook familie in betrokken raakte, of een rol in nam. De [REDACTED] is inmiddels overleden.

Ik ben betrokken geraakt doordat de [REDACTED] van JBOV een onafhankelijk deskundige zocht om de zaken die [REDACTED] aankaart te onderzoeken en daar conclusies en adviezen in te doen, omdat zij samen de klachten en vragen niet tot tevredenheid konden afronden.

Ik waardeer het dat de [REDACTED] mij hiervoor gevraagd heeft, want hij weet dat ik geregeld kritisch ben t.o.v. activiteiten van de jeugdbescherming in Nederland en ook van de Raad voor de Kinderbescherming. Overigens is mijn kritiek geregeld stevig, maar ook altijd met de intentie bij te dragen aan versterking van jeugdzorg en jeugdbescherming voor onze samenleving.

[REDACTED] had bij aanvang van ons contact al een aantal dossiers klaar liggen, waarvan ik goed gebruik kon maken. In aanvulling op hoe zij de klachten naar de [REDACTED] formuleerde gaf zij aan persoonlijk erkenning te willen voor zaken die naar haar mening niet goed zijn gegaan én dat ze hoopte dat haar vragen en het onderzoek waar daar uiteindelijk op volgde bijdragen aan betere zorg voor jeugd en gezin. Ik ben haar erkentelijk voor haar vertrouwen.

Dan mijn conclusies en adviezen. In de beschouwing hierboven heb ik al veel gezegd. Ik start met een algemene opmerking over de jeugdzorg in de breedte. Ik doe dit, omdat de klachten en vragen deels ook gezien moeten worden tegen het perspectief van de bekwaamheid van jeugdzorgwerkers en jeugdbeschermers zoals zij die hebben meegekregen. De jeugdhulp en de jeugdbescherming in Nederland hebben zich al veel jaren betrekkelijk ontwikkeld. Actuele wetenschappelijke ontwikkelingen werden traag, of ook niet geïmplementeerd. Een voorbeeld. Al langer wordt genoemd dat door de Raad voor de Kinderbescherming en door de Jeugdbescherming de diagnostiek, of zoals we het nu noemen het Verklarend Analyseren vanuit beschikbare kennis naar een hoger niveau zou moeten. De laatste jaren wordt daar geleidelijk en m.n. door voorlopers wel aan gewerkt. Het zouden in de eerste plaats goede gedragswetenschappers moeten zijn die daar aan trekken en die door hun besturen en brancheorganisatie in positie zouden moeten zijn gebracht om altijd aan die actualiteit te werken. Zo zit het systeem (nog?) niet in elkaar, met als gevolg stilstand, of in ieder geval minder ontwikkeling dan mogelijk. Het recente rapport “Erfenis van onrecht” wat geschreven is n.a.v. de uithuisplaatsingen van kinderen van toeslagenouders noemt expliciet dat de kwaliteit tekort schiet en doet daarover aanbevelingen. Veel van mijn punten in de beschouwing moeten in dat kader gezien worden en zijn daarmee individuele personen niet aan te rekenen, maar wel “het systeem”. Het kan wat flauw

overkomen dat systeem de schuld te geven, maar zo is het wel. Opleidingen zouden beter moeten opleiden, beroepsorganisaties mogen hogere eisen stellen voor hun leden en branches en bestuurders zouden hierop beter moeten sturen en ondersteunen. We zien dat hierin een voorzichtige beweging wordt gemaakt, maar daar heeft [REDACTED] en ook haar gezin nu weinig meer aan. Andersom is het wel van waarde. Er zijn weinig mensen als [REDACTED] die zo lang doorgaan met hun klacht en klachten. De meeste mensen leggen zich er ergens bij neer. Dat heeft zij niet gedaan. Daarmee stelt zij JB Overijssel en hopelijk ook de andere betrokken organisaties in staat lessen te trekken. Ik schrijf hier ‘hopelijk ook andere betrokken organisaties’, omdat naar mijn mening de negatieve ervaringen van [REDACTED] niet zijn toe te schrijven aan één partij, maar allemaal met elkaar samenhangen, waarbij het ook zo is dat onderweg individuele betrokkenen of organisaties anders hadden kunnen doen. De oplossing naar beter ligt in het geheel, met natuurlijk individuele uitdagingen.

Dan punten m.b.t. de zaak van [REDACTED]. Het argument van het geweld tegen [REDACTED] door haar partner. Dit is verkeerd gebruikt en heeft schade gedaan. Het is verkeerd gebruikt, omdat alleen en bij herhaling alleen gekeken is naar het geweld wat [REDACTED] werd aangedaan en niet naar haar handelen op dat geweld. De reactie van [REDACTED] had destijds eigenlijk gezien moet worden als een kracht van haar en het gezin. We weten al heel lang dat snelle aangifte en snel hulp zoeken voor slachtoffers heel erg moeilijk zijn en zelden gedaan worden. [REDACTED] en uiteindelijk haar partner deden dit wel. Dat is een krachtige beschermende factor voor een gezin. Dit niet herkennen en erkennen heeft schade gedaan doordat de het geweld steeds weer als risicofactor meegenomen werd in onderzoeksrapporten en ongetwijfeld in het denken over het gezin gaande de begeleiding en omdat familie het gebruikte om meldingen te doen en in hun omgang met de kinderen. Als het wel herkend en erkend was had hulpverlening de familie op een ander spoor kunnen helpen, of in ieder geval dit argument kunnen ontzenuwen. Ik weet niet of dit nu een persoon is aan te rekenen. Echter de kennis bestond al wel en de sector, of de organisatie(-s) had(den)waarschijnlijk zo ver kunnen zijn dit te weten. Tegelijk is het zo dat de sector ten tijde van de zaak [REDACTED] nog veel trager was in herkennen en vooral implementeren van nieuwe kennis en vaardigheden.

Mijn eerste advies is dat JBOv haar organisatie zo inricht dat haar medewerkers altijd actueel geschoold zijn. Dat helpt escalaties zoals die met het gezin [REDACTED] voorkomen en het verkleint de kans op fouten, of minder goede keuzes. Ik zeg hier nadrukkelijk dat het de kans op fouten verkleint en niet dat het die kans wegneemt. Fouten, of beslissingen die achteraf niet de beste waren zullen waarschijnlijk altijd wel gemaakt worden, maar zeker in een domein waar beslissingen zo pijnlijk kunnen zijn moet die kans altijd zo klein mogelijk zijn en moet altijd gestreefd worden naar nog kleiner.

Een tweede advies is dat JBOv in de persoon van de [REDACTED], als hij zich herkent in het destijds tekort schieten t.o.v. bestaande kennis, hierover in gesprek gaat met [REDACTED], waarbij er onderscheid gemaakt zou kunnen worden tussen onbewust achterblijven als domein en dat nu gaan inhalen en achterblijven als organisatie, of als medewerkers van de organisatie.

In de beschouwing noem ik het begrip “eindgedrag”. In onderzoeken is de laatste paar jaar gezien dat kinderen na suboptimale diagnostiek ook suboptimale zorg kregen. Die werkte dan niet goed, of zelfs averechts, waarna ze met moeilijker gedrag en vervelender emoties werden doorgestuurd. Bij kinderen aan het eind van de keten gebeurt dat gemiddeld 7 keer. Elke doorplaatsing vindt plaats op basis van nieuw eindgedrag. Dit gedrag wordt elke keer beschreven als kenmerkend voor de jongere en of zijn ouders, maar we hebben geleerd dat dit steeds moeilijker gedrag voor een groot deel vaak een gevolg is van die suboptimale zorg. Dit is een nieuwe manier van kijken. Ik meen dit ook in het traject van [REDACTED] en zijn gezin te zien. Mijn advies is in de eerste plaats dat zorg en jeugdbescherming op een andere manier en vooral ook deskundig en samen aandacht gaan schenken aan verslechterd gedrag en emoties. Licht dat bij het kind, of bij zorg? En moet de zorg beter, of moet je misschien beslissen niks te doen, omdat je vooral niks moet doen als iemand daarvan achteruit gaat? Een advies is vervolgens om nog eens met [REDACTED] naar het traject te kijken en dat met deze bril te doen: “zijn hier, als we terugblikken, suboptimale dingen gedaan, die het eigenlijk erger maakten?” en “hadden we terugblikkend misschien ergens moeten

zeggen dat we daar weinig of niks aan kunnen doen en dan ook niks moeten doen, behalve goede uitleg?”. En zo ja, wat leren we hier dan van voor de toekomst. Een traject als ONS bijvoorbeeld kan indien niet goed geïndiceerd, of onvoldoende deskundig uitgevoerd, meer schade doen dan goed. De oorzaak van verslechtering moet dan ook gelegd worden bij de zorg en niet bij het kind, of het gezin.

De wijze waarop de spoeduisplaatsing heeft plaatsgevonden is door JBOv erkend als niet goed. Dat gaat m.n. over de manier waarop die is uitgevoerd, namelijk door [REDACTED] onverwacht en dus zonder gesprek vooraf van school te halen. Het besluit tot uithuisplaatsing had naar mijn mening niet genomen mogen worden op basis van het onderzoek wat gedaan is, een onderzoek, wat zeker anno 2025 misschien die naam niet mag hebben. De realiteit is dat onderzoek destijds minder analyserend werd gedaan en meer inventariserend. Uithuisplaatsing is een zeer ingrijpende maatregel, met geregeld ook negatieve effecten en verdiend dus altijd het best denkbare onderzoek. In zo'n onderzoek moet de oorzaak van problematiek goed doorgrond worden en moet zo goed mogelijk afgewogen worden of de schade van een maatregel niet groter is dan het niet opleggen en uitvoeren van zo'n maatregel. Dat is naar actuele maatstaven niet, of niet voldoende gedaan, het onderzoek bleef naar mijn mening beperkt tot een in kaart brengen van problemen en risico's. Een kind onverwacht van school halen vereist bovendien ook de zekerheid dat er zeer ernstig gevaar dreigt. Dat speelde niet dus had niet moeten gebeuren. [REDACTED] heeft geboden excuses niet als doorleefd ervaren, net als excuses op andere momenten van andere aanbieders van zorg. Ze mist ook compassie. Het lijkt erop dat de zorg die fouten maakt (en niet alleen als er fouten gemaakt worden) zich niet altijd realiseert hoe groot de impact is op kinderen en gezinnen. Ik kan niet voorschrijven hoe oprechte en doorleefde spijt, of betrokkenheid overgebracht kan worden, maar misschien is het goed dat men zich vaker bedenkt “als dit mij was overkomen, hoe was dat dan voor mij en mijn kinderen geweest”, of “hoe zou ik zelf bejegend willen worden”.

Het advies van Timon (nooit meer bij je moeder wonen) had m.i. niet gegeven mogen worden en toen het wel gegeven was had dit ook fatsoenlijk gedeeld moeten worden met ouders. JBOv is tegen het advies in wel aan terugplaatsing naar huis begonnen, kennelijk zonder dat hierover uitgewisseld is en zeker zonder dat het met de ouders besproken is. Iets wat zo gevoelig en pijnlijk is, een kind definitief niet meer naar huis, had veel zorgvuldiger én onderzocht moeten worden voordat daartoe eventueel besloten wordt en vervolgens ook veel beter gecommuniceerd. Zo mag je met kinderen en ouders niet omgaan. Een advies op basis van onvoldoende onderzoek en met verwarrende communicatie heeft voor veel deining gezorgd, ook in de relatie van het gezin met JBOv. Voor het jeugdzorgdomein illustreert dit dat het hoog tijd is collectief te gaan leren werken met een goede Verklarende Analyse en hulpverleners die daarmee kunnen (leren) werken én je zou dit als collega-organisaties niet moeten accepteren, of milder gezegd je zou elkaar erop moeten wijzen dat dit niet kan. De [REDACTED] en ook een medewerker van de Raad voor de Kinderbescherming zeggen ergens geen zeggenschap over andere organisaties te hebben. Dat is natuurlijk waar, maar ik adviseer wel om tekortkomingen bij anderen collegiaal te benoemen om daarvan samen beter te worden. Daarbij heeft de jeugdbescherming een meer dan collegiale taak, want zij heeft een gezags- en beschermende taak voor de jongere.

Klachten van [REDACTED]

Tot nu toe beschreef ik conclusies en adviezen vanuit de analyse die ik maakte. Veel van de klachten en vragen die [REDACTED] heeft heb ik daarmee expliciet of impliciet ook beantwoord. Eerst reageer ik op de “5 meest onverteerbare punten”.

Ad1. Hier zijn geen formele regels over. JBOv kan hierin haar eigen standpunt volgen. Naar mijn mening is het echter voor de organisatie, voor het geheel van de jeugdzorg en uiteindelijk dus voor kinderen en gezinnen waardevol als meer verantwoordelijkheid genomen wordt voor fouten en/of voor wat niet werkte. Ik benoem hier bewust 2 aspecten, omdat een fout iets anders is dan iets wat niet werkte.

De jeugdzorg en de jeugdbescherming hebben hierin ook een probleem. De buitenwereld ziet dat wat niet lukt al snel als fout. Geregeld is dat niet terecht, want dat iets (nog) niet lukt is nog geen aan te rekenen fout. In dit klimaat zijn steeds meer organisaties en hun professionals zich gaan verdedigen, waar ze eigenlijk beter kunnen zeggen dat iets niet lukte, omdat er (nog) niet meer kennis is. Echter, als je in dergelijke situaties gaat verdedigen gaan anderen denken dat je dus fout zat. Daarmee ontstaat een zelfversterkende negatieve interactie. Fouten erkennen is naar mijn mening verstandig, maar dat zal veel minder nodig zijn als in ingewikkelde situaties vaker van te voren genoemd wordt dat een interventie kan slagen of mislukken en als je vervolgens bij voorkeur samen met ouders en jongeren de afweging maakt en een keus doet.

Ad2. Ik weet niet of het onhaalbaar was de ouders in een goede samenwerkende relatie te krijgen. In ieder geval was het zeker heel moeilijk en misschien niet mogelijk. Een traject als ONS gaat in dergelijke situaties zelden of nooit werken en kun je beter niet bieden, het werkt geregeld averechts. Een goede gedeelde Verklarende Analyse had wellicht een betere verklaring en daarbij een betere interventie op kunnen leveren, echter die kennis was toen nog heel beperkt beschikbaar en bij JBOv niet bekend. Misschien had een goede systeemtherapeut wel iets kunnen betekenen. Die zou uiteindelijk indien relevant ook gezegd hebben: "het spijt me maar ik kan niks betekenen". Ik denk gezien te hebben dat JBOv haar werk voor het gezin deed zoals destijds gangbaar in de jeugdbescherming. Achteraf kun je zeggen dat als er andere kennis in huis was geweest de zorg mogelijk anders en beter gegeven kunnen worden, maar men was zich daarvan toen niet bewust.

Als je optimale resultaten voor kinderen en gezinnen wilt behalen is optimale samenwerking tussen ouders en voogd noodzakelijk. Daarvan is hier meestal geen sprake geweest. De manier waarop een brief van de voogd naar de rechtbank is gegaan is daarvan een voorbeeld. Ik realiseer me dat voogden onder hoge druk werken. Als daardoor fouten worden gemaakt moet dat m.i. ruiterlijk erkend worden en als het om een structureel probleem gaat moet aan betrokkenen duidelijk gemaakt hoe daaraan gewerkt wordt. Misschien was een betere weg wel geweest de boodschap dat JBOv eigenlijk te weinig kon bieden en daarom beter de zaak terug kon geven, of afsluiten. Dit is heel gecompliceerd en m.i. kan zou daar een gesprek over gevoerd moeten worden. Er is hierin ontwikkeling zichtbaar. De laatste jaren is er door ontwikkelende kennis bij partijen (Raad, rechter, jeugdbescherming, jeugdhulp) vaker het besef dat een interventie misschien niet de beste oplossing is. Daardoor zijn bijvoorbeeld rechters steeds vaker kritisch over voorstellen van de Raad, of kan de jeugdbescherming zich vaker kritisch uitlaten over een uitspraak van de rechter.

Ad3. Ouderverstoting is een heel ingewikkeld interactioneel probleem, een probleem waar in de jeugdhulp door die ingewikkeldheid nog niet eenduidig mee wordt omgegaan en een probleem wat erg makkelijk misbruikt wordt. Ik heb zeker niet de indruk dat dat van de kant van [REDACTED] speelde. Mogelijk wel van de kant van vader, maar ik heb te weinig informatie om daar werkelijk iets over te kunnen zeggen en ik doe daarover dus geen uitspraak. Van de kant van de familie van [REDACTED] werden, naar ik lees, ook allerlei dingen over moeder gezegd, waar de kinderen dan mee moesten zien om te gaan. Ik kan me wel vinden in de mening van de [REDACTED] dat hij dit concept liever niet gebruikt, terwijl hij ook ziet dat er in de communicatie in de familie heel vervelende en schadelijke dingen gebeuren en ook hier zijn gebeurd. Wat we natuurlijk wel zien is dat het traject bepaald niet heeft geleid tot betere omgang tussen de ouders. Niet werkzame en niet transparante activiteiten en bijvoorbeeld niet meewegen van beschermende factoren m.b.t. het geweld wat bij [REDACTED] heeft gespeeld kan de relatie verder verslechteren en kan dan bijdragen aan het gevoel van ouderverstoting of daadwerkelijke ouderverstoting. Ik weet niet of er ouderverstoting speelde en dus ook niet of er anders mee had moeten worden omgegaan, maar men (meerdere partijen) wist de negatieve spiraal niet te doorbreken.

Ad4. Ik denk dat de uithuisplaatsing onterecht, of op onterechte wijze heeft plaats gevonden en ben van mening dat de manier waarop [REDACTED] van school gehaald is zeker niet had moeten. De argumenten onder de uithuisplaatsing zijn m.i. niet sterk geweest en berustten deels ook op onwaarheden. Er heeft geen goed onderzoek plaats gevonden en zeker achteraf met nieuwe kennis en inzichten kun je zeggen dat dit niet zo had moeten. In gesprek tussen [REDACTED] en de [REDACTED] kwam ter sprake dat men

nu anders kijkt naar uithuisplaatsing van kinderen. Ik zou daaraan willen toevoegen dat we nu ook zeggen dat de onderzoeken te vaak onvoldoende diepgang hebben. M.i. speelde dat hier ook. Dat is pijnlijk voor de betrokkenen. Het is ook zo dat JBOv handelde op de manier zoals toen in de jeugdbescherming gebruik was, maar er zijn ook argumenten gebruikt die niet gebruikt hadden moeten worden, of argumenten niet gebruikt die wel gebruikt hadden moeten worden. Anno 2025 zijn er bij JBOv duidelijk ontwikkelingen ingezet met benutten van nieuwe kennis en vaardigheden.

Ad5. De manier waarop met de “dreiging van geweld” is omgegaan is m.i. niet goed. Ik besprak dit eerder al. Er was sprake van geweld van de nieuwe partner naar [REDACTED], maar daar heeft zij direct adequaat op gehandeld, evenals later haar partner zelf. Bij beoordeling van herhalingsrisico van geweld moeten de voors en tegens in kaart gebracht worden en gewogen. In stukken kwam alleen het geweld naar voren, niet hoe [REDACTED] daarmee is omgegaan. Er was eerder reden te zeggen dat [REDACTED] in het verleden heel adequaat met geweld is omgegaan en dat dat een factor van veiligheid is. Daarbij, als er gesproken wordt van dreigend geweld dan is het niet goed dat er niet gesproken is (voor zover ik heb kunnen vinden) dat er hulp geboden kan worden om de gevolgen te verkleinen of te verhelpen. [REDACTED] noemt dit karaktermoord. Zo zou ik het niet noemen, want dan was het met voorbedachten rade en dat is niet gebeurd. Maar, het is wel kwetsend en beschadigend geweest. Dit verdient aandacht.

Tijdens het gesprek over de conceptversie vertelde [REDACTED] dat zij zich tijdens het hele zorgtraject een roepende in de woestijn voelde, een Don Quichotte. “Dit rapport laat haar zien dat wij niet achterlijk zijn”. Haar vraag blijft waarom ze met haar op veel plekken neergelegde vragen niet serieus genomen werd. Ik denk dat meer factoren een rol speelden. Ik denk dan aan: handelen vanuit onbewust te weinig kennis, niet gewend zijn aan een ouder die altijd maar door blijft vragen, het ongemak dat niet slagende zorg al snel als fout beoordeeld wordt, of het ongemak het maken van een fout toe te geven en soms ook verschuilen achter formaliteiten, iets wat versterkt wordt in een systeem waarin alles in vakjes is ingedeeld.

Tot slot

Het gezin van [REDACTED] is uit elkaar gevallen en er ontstonden veel problemen. Daarbij is hulp gezocht die niet voldoende hielp, waarop de Raad voor kinderbescherming werd ingeschakeld. Vervolgens was er een uitspraak van de rechter die maakte dat ook de jeugdbescherming betrokken raakte. Daarna volgde een traject wat ook weer niet fijn was. Het illustreert wat de jeugdzorg nog niet, of nog niet altijd kan betekenen. Een gewoonweg nog niet beter kunnen, onhandigheden en soms ook fouten hebben een rol gespeeld. Ik heb een aantal adviezen genoemd. Naar mijn idee is er in de eerste plaats gesprek nodig, desgewenst draag ik daaraan bij. Dit gesprek draagt hopelijk bij aan gevoelsmatig herstel voor [REDACTED].

Ik weet via via dat JBOv bezig is werkwijzen aan te passen aan actuele kennis. Ik hoop dat JBOv kan profiteren van de klachten van [REDACTED], zodat in de toekomst gezinnen weer beter geholpen worden, iets wat zij ook hoopt te bereiken. Ik kan in ieder geval zeggen dat ik van deze zaak geleerd heb en ook gebruik gemaakt heb in gesprekken over ontwikkeling van de jeugdbescherming met het ministerie van justitie. Hopelijk geeft dat al een beter gevoel.

De klachten waren gericht naar JBOv. Het onderzoek laat zien dat wat ik nu onhandigheden, of soms ook zwaktes noem van de ene organisatie leiden tot onhandigheden van de andere. Gesprek over hoe samen beter te worden, zeker in zaken die potentieel pijnlijk kunnen zijn, beveel ik daarom ook aan. [REDACTED] stelt het op prijs als ondergetekende bij een eerste gesprek aanwezig kan zijn en zou graag als steun een vertrouwens persoon meenemen.

█ heeft de eerste conceptversie gelezen en van opmerkingen voorzien. Daarop deed ik aanpassingen. De █ heeft het concept ook gelezen en daarop een aantal aanpassingen voorgesteld. Deze heb ik deels doorgevoerd in aanpassingen in de tekst.

Hiermee is het rapport definitief en stuur ik het toe aan █ en aan JBOv, de █.

█, kinder- en jeugdpsychiater (n.p.)